

DOCENTENHANDLEIDING LESBRIEF

De Korenmolen

Inhoud en doelstellingen

Deze lessenserie is bedoeld voor leerlingen van groep 6, 7 en 8 van het primair onderwijs. Er wordt weinig voorkennis van de leerlingen verlangd.

Het doel van dit educatieve product is de leerlingen vertrouwd te maken met de landschappelijke en sociaaleconomische aspecten van de molen, alsmede zijn belangrijke rol in de geschiedenis van onze samenleving. Deze lessenserie sluit aan bij de volgende kerndoelen:

- 1) De leerlingen leren dat molens met behulp van wind- of waterkracht energie opwekken, die eventueel kan worden omgezet in elektriciteit.
- 2) De leerlingen leren dat bij molens gebruik wordt gemaakt van verschillende technische principes. De wind drijft de wieken aan, die op haar beurt een stel raderen in gang zet die er uiteindelijk voor zorgen dat het scheprad, de vijzel of de maalsteen gaat draaien.
- 3) De leerlingen leren dat molens onderdeel zijn van de Nederlandse cultuur, maar dat ook in andere landen molens staan.
- 4) De leerlingen leren dat wind een belangrijke energiebron is. Een windmolen gebruikt de windenergie om water op te pompen, graan te malen tot meel of bijvoorbeeld hout te zagen.
- 5) De leerlingen leren dat (de verschillende standen van de) molenwieken vroeger werden gebruikt om te communiceren.
- 6) De leerlingen leren dat molens een belangrijk onderdeel zijn van ons cultureel erfgoed. De verschillende soorten molens hebben ook verschillende functies. In veel molenaarsfamilies was het gebruikelijk dat het molenaarsschap overging van vader op zoon.

Opzet van de les

Suggesties voor introductie

1) Maak om de voorkennis van de kinderen te activeren een gezamenlijke woordspin rondom het woord 'molen'. Verdeel de klas in vier groepen. Elke groep maakt eerst zijn

eigen woordspin. Ze schrijven alles op waar ze bij het woord 'molen' aan denken. Teken vervolgens een molen op het bord. Elk groepje schrijft de woorden uit zijn woordspin bij een van de vier wieken. Bespreek de woordspin klassikaal. Als de leerlingen al eerder een algemene woordspin hebben gemaakt rondom het woord molen, kunt u deze les beginnen met een woordspin rond het woord 'korenmolen'. Of u kunt een algemeen klassengesprek

houden waarbij de kinderen bedenken wat een korenmolen zou kunnen zijn en wat de specifieke kenmerken van een korenmolen zijn.

2) Laat de kinderen in tweetallen een molen tekenen. Ze moeten eerst goed met elkaar overleggen over hoe een molen er uit ziet. Vervolgens vergelijken de leerlingen in viertallen de getekende molens met elkaar. In de klassikale bespreking komen de belangrijkste kenmerken van molens aan bod. Hang bij de klassikale bespreking eventueel een plaat van een molen op.

3) Als het over molens gaat, wordt vaak gesproken over 'schone energie'. Laat de leerlingen nadenken over de term 'schone energie'. Wat wordt er met de term bedoeld? Vinden de leerlingen schone energie belangrijk.

Suggesties voor de nabespreking

In de nabespreking kunt u de leerlingen vragen wat ze allemaal hebben geleerd over molens. Zijn er leerlingen die zelf misschien later molenaar zouden willen worden?

Antwoorden van de opdrachten

Opdracht 1

Hand (handmolen)
Paard (rosmolen)
Water (watermolen)
Wind (windmolen)

Opdracht 2

Eigen keuze leerling. U kunt de leerlingen wat vertellen over landheren, adel, molenaars en boeren.

Opdracht 3

De leerlingen vullen zelf individueel het verloop van een dag van een molenaar uit 1900 in, in een urenschema. Daarna vergelijken ze de dagschema's met elkaar. Hebben de leerlingen hetzelfde idee over het verloop van een dag?

Opdracht 4

Links van boven naar beneden
Bovenwiel
As
Wipstok
Schoor
Staart

Rechts van boven naar beneden
Kap
Bonkelaar
Koningsspil
Spoorwiel
Stelling

